

ÚJ KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI RENDSZER VIDÉKEN

TÖRVÉNYJAVASLATOT ELŐTERJESZTŐ EXPOZÉ
ÉS VITÁJÁT KÖVETŐ ZÁRSZÓ*

ELŐTERJESZTŐI EXPOZÉ

„A művelődést minden egyes nemzedéknek verejtékes munkával kell újra és újra kiküzdenie, s a nemzetnek is folyvást dolgoznia kell, hogy a maga művelődési szintjét fenntarthassa. Ha azt vizsgálom, hogy melyek azok az eszközök, amelyekkel a nemzetek művelődésüket megtarthatják és továbbfejleszthetik, akkor én erre főleg két nagy eszközt látok. Az első a népműveltségnek, a tömegműveltségnek a fejlesztése, a második magának a tudományosságának az ápolása. Demokratikus korunkban elsősorban természetesen arra kell törekedni, hogy minél értékesebb műveltséget vigyünk bele a magyar nemzet legszélesebb rétegeibe. De emellett kell, hogy legyen tudománypolitikánk is.”

E szavakat Klebelsberg Kuno kultuszminiszter mondta el az Országos Magyar Gyűjteményegyetemről, nemzeti nagy közgyűjteményeink önkormányzatáról és személyzetük minősítéséről szóló törvényjavaslat benyújtásakor, 1922. augusztus 17-én a nemzetgyűlésben.

Klebelsberg szerint a tudománypolitika számára a Magyar Tudo-

mányos Akadémia és az egyetemek mellett a közgyűjtemények is fontosak. Ezt a mostani kormány is így gondolja, ezért nyújtotta be a tisztelt Ház elé a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosításáról szóló javaslatot. Olyan horderejű, a fenntartói szerkezet átalakítása miatt szükségessé vált változásokat tervez a kormányzat, amilyenre évtizedek óta nem volt példa.

Hogyan is nézett ki ez a szerkezet, milyen modellek ismertek szerte a világban?

A múzeumfenntartásnak három modellje ismert. Az Egyesült Államokban a múzeumügyet a 18–19. század fordulójától napjainkig magánfelek, alapítványok ügyének tekintik, a muzeális intézményeket az állam soha nem kívánta tulajdonába venni vagy központi költségvetési forrásokból közvetlenül támogatni. Ezzel ellenkező szemlélet érvényesült az 1920–30-as évektől a Szovjetunióban, majd a létrejövő szocialista országokban: az állam ezt a területet is központosította, az intézményeket tulajdonába vette, fenntartotta és finanszírozta. Kontinensünk legtöbb ország a

múzeumügyet nem magánügynek, de nem is kizárólagosan államinak, hanem közügynek tekinti. Egyes intézmények tulajdonosa, fenntartója az állam, másoké a helyhatóság, az egyház, egy egyesület vagy akár egy magánszemély. Így több forrás is létezik, amelyek együttesen adják össze az intézmények működéséhez szükséges bevételeket.

Hazánkban – az 1949-től 1963-ig tartó időszakot leszámítva – a múzeumügyet közügynek tekintették. A tulajdonviszonyok már a 19. század óta vegyesek voltak. A Magyar Nemzeti Múzeumot például az állam tartotta fenn, de a gyűjtemények többségét az 1860–70-es évektől létrejövő társadalmi egyletek, múzeum-egyesületek vagy magánszemélyek hozták létre. A 20. század elején ezek egy része helyhatósági, városi tulajdonba került, illetve maguk a törvényhatóságok is hozták létre múzeumokat. Ezt az állapotot jogilag az 1949/13. számú törvényerejű rendelet szüntette meg: minden múzeum állami kézbe került, és a központi költségvetésből tartották fenn őket. Hallgatólágon ugyan megmaradt egy-két egyházi vagy magángyűjtemény, ám ezek múzeumi besorolást nem kaphattak.

* „A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosításáról” szóló törvényjavaslat előterjesztői expozéja és országgyűlési általános vitáját követő zárszava – a 2012. szeptember 18-án elhangzottak szerkesztett változata. (A Szerk.)

Az 1963/9. számú törvényerejű rendelet ismét nagy változást hozott: megszüntette a tulajdonlás és fenntartás állami monopóliumát. Létrejöttek a tanácsi irányítású megyei múzeumi szervezetek. A szocialista diktatúra összeomlását követően a nagy állami tulajdonú intézmények mellett ismét létrejöttek a megyei, városi, önkormányzati, magán-, egyházi és egyéb múzeumok, amelyek finanszírozása is többszorosra változott: központi vagy önkormányzati költségvetés, pályázatok, saját fenntartói források és bevételek révén finanszírozták, finanszírozzuk ezeket az intézményeket.

Ez a törvényjavaslat annak a törvénynek a megváltoztatását tűzte ki célul, amely a rendszerváltozás utáni időszakban kialakult szerkezetet próbálta leképezni. A múzeumi intézményrendszer jelentős része a diktatúra összeomlását követő időszakban is a 19 megyei szervezeten maradt, ám ezek fenntartása egyre nagyobb terhet jelentett az önkormányzatoknak.

Ennek két fontos oka volt. Egyrészt a megyék saját bevételei jelentősen csökkentek, mivel a szocialista kormányzat elvette az illetékbeszedési jogot a többségében fideszes vezetésű önkormányzatoktól a 2006-os választásokat követően. Másrészt 2009-ben a szakmai szervezetek erőteljes tiltakozása ellenére megszüntették az önkormányzatok önálló kulturális normatíváját, így jelentős mértékben csökkent a kulturális feladatok központi finanszírozása. Ezért 2011-ben a konzervatív többségű parlament a megyék konszolidációjáról döntött, s így a megyei kulturális intézmények gyűjteményestül-ingatlanostul állami tulajdonba kerültek.

Az előttünk fekvő törvényjavaslatban megfogalmazott változtatás lényege az, hogy a megyei múzeumok – megyei gyűjtőkörű feladataik változatlanul hagyása mellett – átkerülnek a megyeszékhely városok önkormányzatainak fenntartásába, míg a megyei szervezetekhez tartozó, más városokban működő intézményeket az adott település önkormányzata veszi át. Az állam megőrzi e jelentős műtárgyállomány tulajdonjogát, és nem vonul ki a finanszírozásból sem, ugyanakkor

hangsúlyosan jelenhet meg az intézményeknek helyt adó városok érdeke, erősödhet saját kulturális vonzerejük növelésére irányuló törekvésük.

Áttérve a könyvtári terület történeti helyzetére, érdemes kiemelni, hogy a megyei könyvtárakat a 2042-13/1952. minisztertanácsi határozat hozta létre, bár már a 19. században felvetődött a városok közigazgatási határain, a helyben lakó polgárok ellátására túllépő könyvtárak eszméje. Eleinte a nemzeti tudomány és kultúra művelése és színvonalának emelése volt a cél, a későbbiekben a polgárok és gyermekeik műveltsége, azaz a közműveltség növelésének a szándéka is közrejátszott.

Az 1820-as évekből kiemelhetjük a Georgikont alapító Festetics György fiának, Lászlónak a négy vármegyét, Somogyot, Sopront, Vast és Zalát felölelő könyvtár-alapítási kísérletét. Az 1890-es évek végén a megyei könyvtári gondolat összekapcsolódott a múzeumok fejlesztésével és fenntartásával. Az 1920-as években a népkönyvtárak ügyében a kulturális kormányzat azt az álláspontot képviselte, hogy az állam feladata pusztán az alapítás, míg a fejlesztés, fenntartás és működtetés már a helyi hatóságok feladata, s adóból, rendezvények bevételeiből kell fedezniük kiadásait.

1952-ben a könyvtárak fejlesztéséről szóló minisztertanácsi határozat folyományaként létrejöttek a megyei könyvtárak. Ezek fenntartása a megyei tanácsok feladata lett, így kiemelték azokat a települési fenntartású könyvtárak köréből. A megyeszékhelyeken a megyei és városi könyvtárak fenntartása az idők folyamán különböző formákat öltött. Kezdetben párhuzamosan, egymás mellett működött az önálló megyei és az önálló városi könyvtár, amelynek adott esetben központi könyvtára és városi fiókhálózata is volt a megye, illetve a város közös fenntartásában.

A '70-es évektől a '80-as évek közepéig tartó időszakot a racionalizálás jellemezte. Egyes városokban, például Egerben, Kaposváron, Nyíregyházán és Salgótarjánban megegyezés született a Fővárosi Önkormányzat fenntartásáról, amelynek fenntartója a megye volt. Ez más formában megvalósult egyéb településeken is.

Volt olyan eset, ahol a város vállalta a könyvtár fenntartását.

Az elmúlt években egy új, szokatlan, de támogatható szerkezet is született. Pécsen az újonnan épült Tudásközpont keretében az egyetemi könyvtár a korábban összevont megyei-városi könyvtárral közös önkormányzati és felsőoktatási fenntartásba került. Ennek a lehetőségét, hogy ezt más városokban is megoldjuk, a jelen jogszabálytervezet is megteremti.

Az új elképzelés szerint a megyeszékhely megyei jogú város átveszi a megyei hatókörű könyvtárat 2013. január 1-jével. Ahol a megyeszékhelyen külön városi könyvtárat is fenntartott a megyei jogú város önkormányzata, ott azt be kell olvasztani a megyei hatókörű könyvtárba. Ez várható Miskolc, Székesfehérvár, Győr, Debrecen, Szolnok, Tatabánya, Veszprém és Zalaegerszeg esetében. Tizenhat megyében a törvénytervezet szerinti átadás a megyeszékhely megyei jogú városokat érinti: Baranya, Bács-Kiskun, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom, Nógrád, Pest, Somogy, Tolna, Vas, Veszprém és Zala megyében kell megtörténnie az átadásnak. Csongrád, Heves és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében jelenleg is a város az egyedüli könyvtár fenntartója; itt csak a finanszírozásban lesz alapvető változás.

Az ingatlanok a könyvtárak esetében is állami tulajdonban maradnak. A könyvtári állományt és az ingóságokat a városok kapják meg, megfelelő megkötésekkel, a védett állomány köztulajdonban tartásának garانتálása mellett.

Beszélnem kell a közművelődést érintő legfontosabb változásokról is. A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény alapján, a megyei önkormányzatok fenntartásában lévő közművelődési intézmények, valamint a közművelődési feladatokat ellátó alapítványok, közalapítványok és gazdasági társaságok, 2012. január 1-én állami tulajdonba és fenntar-

tásba kerültek, a működtetést a Megyei Intézményfenntartó Központok biztosították. Az állam feladatait 2013. január 1-ét követően pedig, a megyei múzeumok, könyvtárak és közművelődési intézmények fenntartásáról szóló 1311/2012. (VIII. 23.) kormányhatározat alapján, az emberi erőforrások miniszterének kell ellátnia.

Ennek megfelelően 2013-tól a feladatellátás a kultúráért felelős miniszter irányítása alá tartozó központi költségvetési szervhez, a (jelenlegi nevén) Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátushoz fog tartozni. Ezt az intézetet októbertől átszervezzük, hogy alkalmassá tegyük az új feladatok ellátására; az átszervezést két hónapja előkészítettük. Az oda nem illő feladatokat elveszjük, és egy új, jelentős háttérintézményt fogunk létrehozni. Ez az átszervezett intézet végzi a jövőben a megyei szintű közművelődési feladatellátás helyére lépő területi szintű közművelődési feladatellátás újraszervezését, koordinálását.

Az újonnan felálló rendszerben minden megyeszékhelyen e háttérintézmény alkalmazottai – megyeszékhelyenként várhatóan négy fő – fogják ellátni a megyei szintű közművelődési módszertani feladatokat, különös tekintettel a szakfelügyeletre, a továbbképzésekre és a felmenő rendszerű minősítő versenyekre. A szolgáltató szervezetek közül jelenleg öt megyében önálló intézményként, három megyében nonprofit gazdasági társaságként, a többiben integráltan – öt megyében könyvtárhoz csatoltan, két megyében muzeális intézmény részeként, további öt megyében pedig pedagógiai intézettel összevonva – van jelen a közművelődési szakterület. Ezt a területet egységesíteni fogjuk, ami nem mindenütt jelenti a teljes intézmény átvételét, hiszen ahol egy megyei muzeális intézmény részeként végzik a megyei szintű közművelődési módszertani feladatellátást, ott a múzeum a városhoz, a feladatellátást végző kollégák pedig a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus utód-szervezetéhez kerülnek át.

Ugyanilyen fontos számunkra a kistelepüléseken a közművelődési feladatoknak a törvényben rögzített módon való ellátása. A legkisebb települések számára is lehetőséget teremtünk arra, hogy a közművelődési feladatokat a könyvtárakkal, a múzeumi egységekkel, a tájházakkal, az irodalmi emlékhelyekkel, az esetleges faluházakkal közös, integrált intézményben lássák el. A törvényjavaslat szerint ezt 10 ezer fős lakosságszámig tartjuk elfogadhatónak.¹

A fentiekhez természetesen megfelelő finanszírozási modellt is ki kell alakítani. A törvényjavaslat az új modellnek csak az egyik pillére, hiszen önmagában egy új fenntartói szerkezet még nem garancia arra, hogy az intézményrendszer megfelelően működjön. Ehhez a költségvetési törvényben kellőképpen alátámasztott szerkezetet kellett kialakítanunk, amelyre nem volt példa az elmúlt húsz évben. Az előző, szocialista kormányok idején például, mint már említettem, megszüntették az önálló kulturális normatívát. Mi most egy olyan finanszírozási szerkezetet állítunk fel, amely – ennek a költségvetési törvényben való továbbvitele esetén – évtizedekre biztos, kiszámítható működést tud garantálni az intézményeknek, és a későbbi szakpolitikai küzdelmeknek már csak arról kell szólniuk, hogy mennyi legyen ennek a területnek a költségvetési főösszege.

Az ellenzék folyamatosan arról beszél, hogy milyen szerény a kulturális terület költségvetése. Ez még a kulturális államtitkárságra nézve sem igaz, hiszen államtitkárságunk költségvetésében 2012-ről 2013-ra 12 százalékos növekedést tudunk elkönyvelni. Ezen kívül egy jelentős új tétel fog megjelenni a Belügyminisztérium költségvetésében is a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása címén, ahol a könyvtári, közművelődési és múzeumi feladatok támogatására 2013-ban – a költségvetési törvény megszavazása esetén – 17,6 milliárd forint áll rendelkezésre. Ez az összeg tovább növelhető. Az a költségveté-

si módosító indítvány, amely már a Ház előtt fekszik, garantálja, hogy ez a 17,6 milliárd forint megfelelő módon lesz elosztva: 2,4 milliárd forintot a megyeszékhely megyei jogú városok és a Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságának otthont adó Szentendre város önkormányzatának támogatására fordítunk, a megyei hatókörű múzeumok fenntartása érdekében. A 2,4 milliárd forintot önálló költségvetési sorokra bontjuk, így mind a 19 központi múzeumi egység látni fogja, hogy mennyi pénzből tud majd gazdálkodni. 2,8 milliárd forintot fogunk fordítani a 19 város esetében a megyei hatókörű városi könyvtárak fenntartására, szintén minden egyes intézményt önálló költségvetési tételként kezelve.

A kistelepülési könyvtári és közművelődési támogatás a megyei könyvtárakkal kötött külön megállapodás keretében 1,7 milliárd forint lesz. Ezzel ki tudjuk váltani a korábbi kistérségi normatívát, sőt további feladatok ellátásához szükséges forrást is tudunk biztosítani a megyei hatókörű könyvtári intézményrendszeren keresztül a kistelepülési könyvtárak számára. A települési önkormányzatok – kivéve a megyeszékhelyeket, Szentendrét és a fővárost – könyvtári és közművelődési feladatainak ellátására 7,5 milliárd forintot fordítunk normatív alapon, de ez a normatíva kizárólag a könyvtári és közművelődési feladatokat fogja támogatni. Ugyanakkor a megyeszékhelyek is kapnak normatív támogatást, 710 millió forintot, de csak a közművelődési feladatok támogatására, hiszen ők intézményre szabottan fogják megkapni a múzeumi és könyvtári támogatásokat.

A költségvetési törvény módosító indítványának megszavazása esetén önálló soron fog megjelenni a költségvetésben a települési önkormányzatok múzeumi érdekeltségű támogatója. (A megyeszékhelyek, amelyek átveszik a nagy múzeumi egységeket, ebben természetesen nincsenek benne.) Ez 1 milliárd forintos támogatás. A megyeszékhelyeknek juttatott 2,4 milli-

1 A törvényjavaslat előkészítésekor a szakárca a szakmai szervezetekkel folytatott tárgyaláson 15 ezer fős határt javasolt, míg a Közgyűjtésményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete öt ezret. A kompromisszumos tízezeres javaslatot – egy zárószavazás előtti módosító elfogadásával – mégis 15 ezerre emelte az Országgyűlés.

árd forinttal együtt tehát 3,4 milliárd forintról van szó, és ehhez jön még egy 700 millió forintos múzeumi támogatás, így összesen 4,1 milliárd forintot szán a kormány a múzeumokra. Ezt kell szembeállítani az idei 2,6 milliárd forintos főösszeggel, ennyit fordítanak ugyanis idén a megyei intézményfenntartó központok a 218 egységből álló megyei múzeumi intézményrendszerre.

A Fővárosi Önkormányzat múzeumi, könyvtári és közművelődési feladatainak támogatására 677 millió 800 ezer forintot kívánunk adni. Ez a Budapesti Történeti Múzeum, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a főváros bizonyos közművelődési feladatainak a finanszírozását szolgálja. A kerületek tehát normatív alapon összesen 677 millió 700 ezer forintot kapnak kerületi közművelődési feladataik ellátására.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának költségvetési fejezetében a megyei intézményfenntartó szervek által átvett intézményeknél előirányzatként 107 milliárd forint szerepel. Ebből a 107 milliárd forintból három fontos célra kívánunk forrást biztosítani. Múzeumi célokra 700 millió forintot; erre azért van szükség, mert a 218 volt megyei múzeumi intézményegységből nem fogunk mindent átadni a településeknek.² Néhány olyan múzeumot, amely speciális gyűjtőkörű vagy az átvető település méretét és pénzügyi mozgásterét messze meghaladó költségvetési igényű, valamelyik központi állami múzeumi egységhez fogunk kapcsolni. Ilyen a

nagycenki Széchenyi István Emlékiállítás, a gyöngyösi Mátra Múzeum, a pákozdi csata emlékkiállítás, a sátoraljaújhelyi Magyar Nyelv Múzeuma vagy az esztergomi Vármúzeum. Ezek finanszírozására 700 millió forint áll a központi múzeumegységek rendelkezésére, amelyek fiáléliként fognak működni.³

Közművelődési célokra 1 milliárd 100 millió forintot szeretnénk fordítani, amennyiben megszavazzák a költségvetési törvény tervezetét. Ez az összeg arra szolgál, hogy húsz év küszködés után megszervezzük a tényleges megyei feladatellátást megyeszékhelyenként legalább négy fővel, illetve a hozzánk átkerülő intézmények, kft.-k és más szervezetek működtetését is ebből kívánjuk finanszírozni mindaddig, amíg a rendszert teljes egészében ki nem tisztítjuk, és fel nem áll az egységes megyei közművelődési szakmai tanácsadó és szolgáltató feladatokat ellátó rendszer a Magyar Művelődési Intézet utódszervezetében.

Levéltári célokra 2,2 milliárd forintot fogunk fordítani. A tavaszi ülészakorán megszavazott levéltári törvényben rendeztük a volt megyei levéltárak sorsát, és október 1-jével feláll a Magyar Nemzeti Levéltár, amely magába integrálja a jelenlegi Magyar Országos Levéltárat és a 19 megyei levéltárat.

Zárásul még két problémát említek. Igazat adunk Klebelsberg Kunónak, aki 1922-ben, a már említett parlamenti vita során ezt mondta: „A laikus ember, aki gyakran lát-

ja, hogy milyen gyér közgyűjteményeink látogatása, különösen a múzeumokkal szemben, felvetheti a kérdést, vajon megvan-e a múzeumügynek, a közgyűjteményügynek az a belső értéke és nemzeti jelentősége, amelyet egyes idealisták annak tulajdonítanak. De a közgyűjtemények értékelésénél nem szabad a súlypontot kizárólag arra vetni, hogy szám szerint hány ember nézi meg, hány ember látogatja azokat. Az igazi súlypont voltaképpen azon a tudományos munkán van, amelyet az illető közgyűjtemények tudományos tisztviselői kara kifejt.” Ugyanakkor nem szabad szó nélkül elmennünk amellett, hogy az elmúlt húsz évben a megyei múzeumi intézményrendszernek óriási veszteségeket kellett elkönyvelnie, múzeumi egységeink nagy része még az 500 fős éves látogatószámot sem tudja produkálni. Ez így nem maradhat.⁴

Éppen ezért e fenntartói szerkezet kialakítása csak az első lépés a jövő új múzeumi és könyvtári rendszerének a megteremtése felé. A második lépés az a módszertani megújulás, amelyet joggal vár el a jogalkotó és a kormányzat egyaránt, s amelyben partneri kezet kívánunk nyújtani a szakmai szervezeteknek. Az ő segítségükkel el szeretnénk érni, hogy a tudományos munka mellett arra is lehetőségünk nyíljon, hogy a magyar nemzet tagjai birtokba vehessék a múzeumokat, látogassák őket, és a művelődésükhöz, a műveltségük növeléséhez ezek az intézmények nagymértékben hozzájárulhassanak.

2 Az elmúlt év szakmai vitáiban 218 megyei múzeumi egységről beszéltünk. A Szombathelyi Képtár és a Bakonyi Természettudományi Múzeum beolvadása, illetve néhány engedély visszavonása miatt a megyei szervezetben lévő muzeális intézmények száma a törvény elfogadásakor 214-re módosult, de a szám a működési engedélyek folyamatban lévő felülvizsgálata miatt még tovább változhat. A 214 intézmény megoszlása a következő: közérdekű muzeális kiállítóhely 126, közérdekű muzeális gyűjtemény 21, tematikus múzeum 6, területi múzeum 41, megyei múzeum 19, országos szakmúzeum 1 darab.

3 A Vésztő-Mágor Történelmi Emlékhely és Csolt Monostor Középkori Romkert, a nagycenki Széchenyi István Emlékiállítás, a szabolcsi Vay Ádám Muzeális Gyűjtemény, a nyirbátori Báthori István Múzeum a Magyar Nemzeti Múzeum fiáléliként, a sátoraljaújhelyi Magyar Nyelv Múzeuma a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Pákozdi Csata Emlékiállítás a Hadtörténeti Intézet és Múzeum részeként, a gyöngyösi Mátra Múzeum és a zirci Bakonyi Természettudományi Múzeum a Magyar Természettudományi Múzeum egységeként, a zalai Zichy Mihály Emlékház a Szépművészeti Múzeum fiáléliként, a szennai Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum irányítása alatt fog működni a jövőben.

4 Közzéteszem néhány megyei múzeumi egységnek, közérdekű muzeális gyűjteménynek a 2011-es látogatószám-adatait. A zárójel közötti számok az adott intézmények teljes látogatói adatait jelentik, a fizető vendégek számáról nincs kimutatásunk. A múzeumi egységek többségének a látogatószáma nem éri el az évi tízezer főt.

Évi 500 fő alatti látogatót fogadó intézmények: Szent István Király Múzeum – Palotavárosi Kiállítóhely, Székesfehérvár (92), Bunyevác Tájháza, Baja-Szentistván (93), Soproni Múzeum – Pékház, Sopron (124), Római Kőtár és Romkert, Dunajváros (164), Sárréti Tájháza, Füle (178), Schaár Erzsébet: Utca – Szoborkompozíció Kiállítás, Pécs (210), Római Kőtár, Szentendre (229), Wosinsky Mór Múzeum Megyeházi Kiállítóhelye, Szekszárd (230), Szlovák Nemzetiségi Kiállítás, Bánk (240), Reneszánsz Kőtár, Pécs (250), Patkó Imre Gyűjtemény, Győr (279), Rábaközi Muzeális Kiállítóhely, Kapuvár (297), Budenz Ház – Ybl Gyűjtemény, Székesfehérvár (300), Horvát Nemzetiségi Tájháza, Lakócsa (330), Fekete Szerecseny Patikamúzeum, Kőszeg (477), Móricz Zsigmond Emlékház, Tiszacsécsé (490).

Évi 50000 fő feletti látogatót fogadó intézmények: Sóstói Múzeumfaló, Nyíregyháza–Sóstófürdő (57339), Mátra Múzeum, Gyöngyös (59644), Janus Pannonius Múzeum, Pécs (146235), Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc (161289), Dobó István Vármúzeum, Eger (321880).

ZÁRSZÓ

Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm aktív részvételüket a vitában, köszönöm, hogy ennyi hasznos tanáccsal, javaslattal látták el a kulturális tárcát. Engedjék meg, hogy néhány képviselő fölszólalására válaszoljak.

Gyimesi Endre képviselő úr azt említette felszólalásában, hogy sok múzeumi egység működik most is megyei hálózat nélkül. Nagyon fontos megállapítás ez, hiszen tapasztalhattuk az elmúlt években, hogy egyes önkormányzatoknál elhivatott emberek megfelelő forrást előteremtve, a civil akaratot a közösség szolgálatába állítva képesek voltak új múzeumi egységeket létrehozni. Olyan városok, amelyek jelentős saját bevétellel rendelkeznek, és olyan települések is, amelyek kifejezetten szegények. Büszkén vettem részt magam is Balatonfüred városi múzeumának avatóünnepségén, amely azt mutatta, hogy Balatonfüred felújítási programjába a régi, reformkori épületek helyrehozatala mellett az is belefért, hogy a jelentős múlttal rendelkező település hagyományait, történetét megfelelő színvonalú installációval mutassák be a kisvárosi polgárság és az odalátogató turisták számára.

Ugyanilyen büszkén álltam pár nappal ezelőtt Sárszentlőrincen, ahol a Petőfi-emlékház szomszédságában új múzeum jött létre: a tájegységhez szorosan kötődő, a településen, illetve a szomszédságában nevelkedő, fantasztikus életművet maga után hagyó író, Lázár Ervin emlékháza. Itt is a helyi akarat, a helyi polgármester elhivatottsága, ügybuzgalma és az állam kellő szerepvállalása tette lehetővé az értékes múzeumi egység születését. Nem a megyei múzeum vagy a központi kormányzati akarat

hozta létre, hanem a helyiek jó szándéka, szeretete, s hozzá a Petőfi Irodalmi Múzeum szakmai segítségét, a minisztérium pedig 4 millió forint támogatást nyújtott.

Mit példáz a fentiek két eset? Azt, hogy a helyiek szerepvállalása a legfontosabb, e nélkül a legértékesebb gyűjtemények, kiállítóhelyek is elsorvadnak.

Az elmúlt húsz év tapasztalatai azt mutatták, hogy a megyeszékhelyen működő múzeumok finanszírozását illetően olyan esetekben sem tudtak megegyezni, amikor a megyei önkormányzat és a megyeszékhely politikai vezetése azonos színű volt. Erre utalt Horváth Zoltán képviselőtársam, amikor azt említette, hogy még a várostörténeti múzeum finanszírozásához sem járult hozzá Pécs városa. Tudunk azonban olyan finanszírozási szerkezetéről is, amikor a város támogatta a településén lévő megyei könyvtárat és megyei múzeumot azon a címen, hogy azokat többségében városiak látogatják, de ugyanezen a címen hasonló mértékben támogatta a megye a megyeszékhelyi színházat, mondván, hogy oda a megyeszékhelyen kívülről is járnak színházkedvelő művelt polgárok. Felénk ezt úgy mondják: „a pénz az ablakban volt”, vagyis látszatpolitizálásról beszélhetünk. Valójában egyik intézmény sem járt jól, hiszen amennyit adott a megye a város színházának, adhatta volna többletforrásként a saját intézményének is.

Hasonló a probléma a kórházak vagy a szociális ellátó intézmények esetében. Vannak olyan megyei kórházak, amelyeket 60 százalék fölötti mértékben használnak a város polgárai, a megyeszékhely mégsem járult hozzá egyetlenegy forinttal sem ezeknek az intézményeknek a fenntartásához. Ezek olyan problémák, amelyeket a most felálló rendszerben – legyen szó kórházakról, iskolákról, múzeumokról vagy könyvtárakról

– megfelelően lehet kezelni. Mert a lényeg a törvényjavaslatunkban az, hogy a rendszer legyen egységes, a finanszírozás, a működtetés és az ehhez szükséges jogszabályi háttér pedig legyen következetes és kiszámítható.

Gyimesi képviselő úr beszélt a megyei hatókörű múzeumokról és könyvtárakról, illetve az azok esetében végrehajtandó feladatokról is. A könyvtáraknál csak a fenntartó személye változik: a megyei könyvtárak városi fenntartásúvá válnak. Erre azért is van szükség, mert jól tudjuk, hogy a városi polgárok 70 százaléka veszi igénybe a szolgáltatásaikat, számos vidéki polgár valójában a megyeszékhelyen tanuló diák, de a feladatok, amelyeket el kell látniuk ezeknek a könyvtáraknak, valóban megyei szintűek.

Hogy ezt megyei hatókörű könyvtárnak hívjuk vagy megyei könyvtárnak, az már mellékes, az elnevezés megváltoztatására is nyitottak leszünk.⁵ A lényeg az, hogy milyen kistéleplési feladatokat kell ellátniuk a megyei hatókörű könyvtáraknak és múzeumoknak.

Hiller István fölszólalása meglepő volt számomra, mert többnyire az oktatási rendszer körüli vélt problémákról beszélt, és nem arról, ami ebben a törvényjavaslatban megfogalmazódik. Hiller úr megint ékes bizonyítékát adta annak, hogy ő valójában oktatáspolitikus, és a kulturális területtel minisztersége idején sem szívesen foglalkozott, de azt hiszem, ennyi belefér a politika világába. Nem érthet mindenki mindenhez.

Miért is van most szükség erre a törvényre? – kérdezte Hiller képviselő úr. Ez a vita a bizonyítéka annak, hogy most van szükség rá. Gondolják végig, képviselőtársaim, mi történt a kommunista diktatúra bukásának időszakában! Föllállt egy új rendszer, amely viszont tényleges

5 Menczer Erzsébet képviselő asszony a könyvtáros szakmai szervezetek javaslatára a tervezett „megyei hatókörű könyvtár” elnevezés elhagyása, és a „megyei könyvtár” kifejezés megtartása mellett érvelő módosító indítványt nyújtott be. Indoklása szerint „a megyei könyvtárak a város és a megye nyilvános könyvtári ellátásáért végzett feladataik mellett olyan könyvtári feladatokat is ellátnak, amelyek országos hatókörű tevékenységet jelentenek. A megyei könyvtár – fenntartótól függetlenül – egy könyvtártípus, amely a könyvtári rendszerben betöltött szolgáltatási szerepkörét jelöli az intézménynek, és ez nem azonos a megyei hatókörrel. A megyei könyvtár szolgáltatásai ugyanis nemcsak a megyére terjednek ki. Az Országos Dokumentumellátó Rendszer tagjaként köteles gyűjteménye egészével részt venni – különösen helyismereti gyűjteményével – a dokumentum-ellátásban, köteles a bárholnan érkező kérést teljesíteni. Digitális szolgáltatásai, adatbázisai, tudástárai szerves részét képezik a könyvtári szolgáltatásoknak, megyehatároktól függetlenül. A megyei könyvtárak képzéseikben, továbbképzéseikben többségében országos, regionális beiskolázású feladatellátók. A nemzetközi gyakorlatban megyei könyvtár (county library, komitats bibliotek, bibliotheque départementale) néven ismert ez a könyvtártípus, nemzetközi összehasonlításban fontos, hogy egyértelmű legyen, milyen könyvtárról beszélünk. A nemzetközi kapcsolat a könyvtárak esetében szolgáltatásokat is jelent, amelyben a könyvtár azonosításának problémája esetleg a kért igény teljesítésének elmaradásával járhat”.

jogszabályi háttérrel, törvényi garanciát csak 1997-ben kapott. Azóta eltelt tizenöt év, és a rendszer számos ok miatt korrekcióra szorul. Igaz, hogy a szakpolitikai viták során több párhuzamosan futó koncepciót vázoltunk föl, és az is igaz, hogy magam is egy ideig más típusú fenntartási modellben gondolkodtam. De az a javaslat, amely most az országgyűlés előtt fekszik, alaposan átgondolt, jól felépített, szakmai egyeztetéseken keresztül vitt koncepció, ezért is kérem a támogatásukat. Tehát éppen most, a fenntartóváltást megelőlegezve, egy stabil működési szerkezetet kialakítva kell a törvényt elfogadnunk, és nem a fenntartóváltást követően.

Időközben módosítottuk az elképzelésünket – mondta Hiller István. Nem is igazán értem. Egyszer az a baj, hogy úgymond nem vagyunk képesek belátni a tévedéseinket, máskor pedig az, hogy okulva a szakma szereplőinek a fölvetéseiből és abból, ami a politikai vitákban elhangzik, módosítjuk az elképzelésünket. A parlamenti munkának is ez a lényege. Mi benyújtunk egy törvényjavaslatot, a képviselők módosító indítványokkal próbálják azt jobbra tenni, és ha olyan javaslatot nyújtanak be, amiről úgy érezzük, hogy szakmailag jobbá teszi a törvényt, akkor azt a többség megszavazza. Nem vaskalapos módon erőszakoljuk át a koncepciókat, hanem a szakma és a fenntartó, a politikusok és az ágazatban érintett szereplők véleményét figyelembe véve módosítjuk az elképzelésünket.

Elgondolkodtak-e már azon, hogy az oktatásügyben ennek az ellenkezőjét csinálják? – kérdezte Hiller úr. Azt hiszem, hogy erre tökéletesen válaszolt Cser-Palkovics András. Mindenesetre több mint háromezer közoktatási intézmény helyzetét összehasonlítani 19 megyei könyvtárával és 19 megyei múzeumával – ráadásul annak a 19 megyei múzeumnak az összes intézménye is csak 218 egység –, az olyan, mintha a ribizkét és a málnát hasonlítanánk össze. Mind a kettő bogorós gyümölcs és mind a kettő a bogorósgyümölcs-neműek körébe tartozik, de azt hiszem, hogy aki már evett málnát és ribizkét, meg tudja a kettőt egymástól különböztetni.

A költségvetéssel kapcsolatban Hiller úr azt mondta, hogy a számok legyenek igazak, de ha jól érttem, akkor azzal a szerkezettel, amelyet én itt fölvezettem az expozémban, egyetértett. Örültem volna, ha ez sokkal hangsúlyosabban megjelenik az ő vezérszónoki fölszólalásában. Valójában az történik, hogy a 2009-ben eltörölt normatívát sokkal differenciáltabban, sokkal átgondoltabban hozzuk vissza a rendszerbe.

A kisvárosi közművelődésről nem ejtettünk szót – mondta Hiller István. Dehogynem ejtettünk szót, sőt még azt is elmondtam, hogy a települési önkormányzatok támogatására, a könyvtári és közművelődési feladat ellátására normatív finanszírozási rendszert vezetünk be, és 7,5 milliárd forintot szándékozunk rá adni. Számunkra a kistelepüléstől a nagyobb településig, a kis falutól a megyeszékhelyig minden település fontos, mert számunkra az az alkotmányos alapelv a meghatározó, hogy ne legyen Magyarországon olyan polgár – éljen akár kistelepülésen, akár a fővárosban –, akinek a művelődési igényeit helyben nem tudjuk kiszolgálni. Éppen ezért a kisvárosok közművelődésével is foglalkozunk, de ott érdemi fenntartói változás nincsen, ezért nem beszéltünk róla részletesebben.

Ha egyes kisvárosokban vannak múzeumi egységek, azokat – miként elmondtam – a kisvárosok át fogják venni, és ehhez érdekeltségnövelő rendszerben külön támogatást fogunk adni, aminek a feltételrendszerét külön rendeletben fogjuk szabályozni.

Hiller képviselő úr kifogásolta, hogy az általuk elkezdett IKSZT (integrált közösségi szolgáltató tér) programot mi nem vittük tovább. Ezzel kapcsolatban én már 2010 nyarán elmondtam, hogy a fenntartáshoz szükséges forrást nem tervezték be, azaz a létrejövő projektek nagy része fenntarthatatlan, és ez óriási felelőtlenség. Egyébként vannak ilyen pályázatok, és lesznek a jövőben is, mint ahogy egyébként a TÁMOP-ból és a TIOP-ból is számos feladatot leszünk képesek még ebben az évben is finanszírozni.

Örülök, hogy Hiller István a közművelődést kiterjesztő fogalomként használta, tehát a közművelődés fo-

galma alatt a közgyűjtemények helyzetét is érti. Tőlem ez a megközelítés nem áll távol. Azt gondolom, hogy a múzeumokat és a levéltárakat sem szabad valamiféle rezervátumként kezelni. A módszertani megújulás jegyében nagyon fontosnak tartom, hogy minél több embert vonjunk be ezekbe az intézményekbe valamilyen közművelődési program vagy tevékenység keretében, s hogy a virtuális közösségi terekből a valóságos közösségi terekbe kerüljenek a fiatalok. Abban, hogy hosszú távon a felnövő nemzedékeket is kulturált polgárokká neveljük, nagy része lesz a múzeumokban és a levéltárakban végzendő közművelődési munkának.

Annak idején Kossuth Lajos mondta: „Ha azok, kik Magyarországnak minden idegen avatkozástól ment rendelkezési jogát vallják politikai hitigazuknak, egy olyan zászló köré csoportosulnának, melyre e három jelszó volna fölírva: függetlenség, demokrácia, közművelődés.” Ez az a három fogalom, amely a rendszerváltozás pillanatában a mi politikai genezisünket jelentette: a szabadság, azaz a függetlenség kérdése a nemzet egészére és az állampolgárokra vonatkozta is; egy demokratikus intézményrendszer felépítése, és mindehhez a műveltséget megalapozó intézményrendszer megteremtése. És épp ennek az intézményrendszernek a szolgálatát és működtetését alapozza meg ez a törvényjavaslat.

A levéltárakkal kapcsolatban Hiller úr kifogásolta a Magyar Nemzeti Levéltár felállítását – ezt egyébként megtehetette volna a levéltári törvény vitájában is. Avítnak, a múltba visszavivőnek tekinti; azt mondja, hogy ilyen nincs sehol sem. Én már sokszor elmondtam: az, hogy olyan modell, amit mi bevezetünk, nincsen Európa más országaiban, nem jelenti azt, hogy a mi sajátos utunk ne lenne járható és megalapozott. Mindig találunk példákat valami mellett vagy valami ellen, mert mindig lesz olyan ország, amelynek kapcsán azt tudjuk mondani, hogy például Franciaországban nem így csinálják – ezen a címen akarták felszámolni a közművelődési intézményrendszert a szabad demokraták –, vagy hogy Németországban így csinálják; ez még nem jelenti azt, hogy nekünk úgy,

vagy éppen attól eltérően kell csinálnunk.

Az a modell, amit mi a levéltári rendszer átalakításával felállítottunk, megítélésem szerint jó. Ennél is fontosabb, hogy ma Magyarországon minden levéltáros szakmai szervezet támogatja. A Magyar Nemzeti Levéltár szervezeti felépítésének, főosztályi struktúrájának a meghatózásokkor is egyeztetünk a szakmai szervezetek vezetőivel, annak ellenére, hogy ez nem jogszabályi kötelezettségünk. Ez tehát azt igazolja, hogy a Magyar Nemzeti Levéltár rendszerének felállítása mögött szakmai konszenzus van.

Ne felejtjük el, hogy az a levéltári struktúra, amely ezt az országot jellemzi, nem sérül. Az október 1-jétől felálló Magyar Nemzeti Levéltárban kellő szakmai autonómiát fognak élvezni a megyei levéltári egységek. Ha Zalaegerszeg városában végigsétálunk a főutcán, és szembejön velünk a megyei levéltár igazgatója, ő 2012. október 1-je után is olyan névjegyet fog adni nekünk, amelyre az lesz ráírva, hogy ő a megyei levéltár igazgatója. A társadalmi státusa, a városi, polgári életben betöltött rangja nem fog változni.

Természetesen a Magyar Nemzeti Levéltár és az abba betagozódó, szakmai autonómiát élvező megyei levéltárak mellett továbbra is megmarad a városi levéltári intézményrendszer. Tegyük hozzá: mindösszesen öt városban van jelenleg levéltár: négy vidéki városunkban és a fővárosban, amely utóbbi hatókörét tekintve persze egy megyei levéltárral azonos súlyú. A mostani módosítások ezt a szerkezetet nem érintették, sőt bármelyik város dönthet most is úgy, hogy új levéltárat alapít.

Továbbra is vannak és lesznek szaklevéltárak: a Hadtörténeti Intézet és Levéltár, a Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltár, az egyetemi levéltárak vagy az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára. Ezek a jövőben is működni fognak, akárcsak az egyházi és a magánlevéltárak. Tehát egy differenciált, az európai rendszerbe jól illeszkedő, megfelelő szakmai munkát garantáló levéltári rendszer fog működni Magyarországon.

Hegedüs Lorántné képviselő asszony a vitában azt mondta, hogy a

kormányzat a megyei önkormányzatok vagyonát elkobozta. Ez azon túl, hogy otrombaság, még butaság is. Nem olvasta el a megyei önkormányzatok konszolidációjáról szóló törvényt, és nem értette meg azt, hogy a szocialisták által eladósított országban hogyan vették el a forrásokat a megyei önkormányzatoktól; hogy miért kényszerültek rá a megyei önkormányzatok arra, hogy újabb és újabb hiteleket vegyenek föl; és hogy hogyan tudta ezt az állam rendbe tenni 2010–2011-ben.

A kistérségi feladatok ellátásáról Kepli Lajos képviselő úr is beszélt. Úgy látom, hogy itt némi zavar van. Abból, hogy egy adott kistérségben jól működik a feladatellátás, nem következik az, hogy maga a kistérségi rendszer egésze tökéletesen működik. Nem működik tökéletesen, ráadásul nagyon nehéz összehasonlítani két olyan megyét, ahol az egyikben háromszor annyi település van egy kistérségben, mint a másikban. S ha még azt is megnéznénk, hogy hány kistérségben költöttek önkormányzati feladatok ellátására azt a normatívát, amit például mozgókönyvtári feladatellátásra kellett volna fordítani, akkor egészen meglepő tapasztalataink lennének. Most külön rendelet fogja szabályozni azt, hogy azt az 1,7 milliárdos forrást, amit kistérségi feladatellátás címen a megyei hatókörű könyvtárak fognak megkapni, mire és hogyan fordíthatják. Most először lesz garancia arra, hogy valóban oda kerül a pénz, ahová szántuk, és hogy valóban azok használják fel, akik rászorulnak.

Hegedüs képviselő asszony a 4. §-t hozta szóba – ezt egyébként megtette Novák Előd is a tegnapi bizottsági ülésen, nyilvánvalóan azért, mert nem értették meg. Azt állítják, hogy e paragrafus alapján sokkal könnyebb lesz megszüntetni azokat a múzeumi egységeket, amelyeket nem tudnak fenntartani az őket átvevő települések. A 4. §-ban az szerepel, hogy „Muzeális intézményt bármely jogi és természetes személy alapíthat. A muzeális intézménnyé nyilvánítást a miniszter által kiadott működési engedély igazolja. A működési engedély kiadására irányuló eljárás a fenntartó kérelmére indul

meg, arra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényt kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy az ügyintézési határidő 60 nap.” Egyértelműen rendelkezünk arról, hogy ki, hogyan, milyen engedélyezési folyamat részeként alapíthat múzeumot, és kitől, milyen módon vonhatjuk vissza a múzeumi jogosítványokat. Szerintem ez helyes, a szakmai kontroll erősítése az intézményrendszer felett nagyon fontos szakmai és szakpolitikai elvárás.

Többen kitértek a látogatószámra, azt állítva, hogy egyszerű gazdasági érdekek mentén történnek intézkedések. Ezt határozottan visszautasítom. Tessék figyelni arra, hogy mit idéztem Klebelsberg Kunótól: „Laikus ember, aki gyakran látja, milyen gyér a közgyűjtemények látogatása, különösen a múzeumokkal szemben felvetheti a kérdést, vajon megvan-e a múzeumügynek, a közgyűjteményügynek az a belső értéke és nemzeti jelentősége, amelyet egyes idealisták annak tulajdonítanak. De [...] Igazi súlypont volta-képpen az a tudományos munkán van, amelyet az illető közgyűjtemények tudományos tisztviselői kara kifejt.” Ezt a gyűjteményegyetem vitájában mondta el Klebelsberg, nem egy kis falusi tájházról volt szó, hanem a nagy múzeumokról. Kétezer fős településen, ahol van egy kicsike tájház, ritkán folyik érdemi tudományos munka. A nagy múzeumi központokban folyik a tudományos tevékenység, a kistelepüléseken valójában kiállítóhely van, és a központi múzeumból oda kihelyezett gyűjteményanyagot lehet megnézni. Ez a két igazság tehát valójában nem oltja ki egymást. És azért nem oltja ki, mert az megengedhetetlen, hogy évi 25-30 főt vonzó múzeumokat ebben a formában működtessünk tovább. Például a Szent István Király Múzeum palotavárosi kiállítóhelye egy megyeszékhelyen tavaly 92 látogatót vonzott, és ez nem a fizető látogatók száma, hanem az összlátogatószám. Nem arról van szó, hogy ezeket az egységeket be kell zárni, de ebben a formában tovább működtetni sem szabad. Növelni kell a látogatószámot, és ha a látogatószám nő, az éppen azt fogja alátámasztani, hogy mögötte érde-

mi szakmai, tudományos és ismeretterjesztő munka folyik.

Nagyon sajnálom, hogy Karácsony Gergely képviselőtársam nem érkezett meg, és hogy egyetlen egy LMP-s képviselő sem vett részt a vitában. Én abban bízom, ez nem annak szól, hogy nem érdekli őket a vidéki intézményrendszer helyzete, hogy ők valójában csak egy belvárosi párt. Hogy nem érdekli őket, mi van a kistéleplési könyvtárakkal és múzeumokkal. Abban bízom, nem is arról szól ez a távollét, hogy őket nem érdekli a kultúra. Karácsony képviselő úr reggel bejött, napirend előtt nekünk rontott a Kulturális Örökségvédelmi Hivatallal kapcsolatos kérdéseivel, meghallgatta a válaszomat, és elment. Azóta vissza sem jött. Lehet, hogy ez a látványpolitizálás egy-két helyen bejön, de a magyar lakosság arra kíváncsi, hogy mi lesz akár a legkisebb faluban élők közművelődési ellátásával, lesz-e a legkisebb, a fővárostól legtávolabb lévő faluban is könyvtári ellátás. Nagyjából az jut eszembe, amikor egy éjszakai vitában az egyik LMP-s képviselőtársam azt mondta, hogy mi is járunk biciklivel a Parlamentbe, mint ők, de nem gondolt arra, hogy nem minden képviselő jön a Szent István parkból biciklivel, hanem vannak kistéleplési képviselők is, akik a fővárostól több száz kilométerre élnek. Remélem, hogy ez nem gőg képviselőtársaim részéről, és csak abban bízom, hogy bokros teendőik miatt nem tudnak itt lenni.

Cser-Palkovics András képviselőtársam hozzászólásának különösen fontos volt az az üzenete, hogy a helyi közösségek számára fontosak ezek az intézmények, és hogy a közösségképző erő is látja bennük. Örülök neki, hogy a polgármestereink megértik ennek a törvényjavaslatnak az üzenetét, hogy mi a helyi közösségekre építve akarjuk az új múzeumi és könyvtári rendszert fölépíteni.

Az ingatlanok tulajdoni helyzetére többen is rákérdeztek, így Hegedűs képviselő asszony is. Azt tudom mondani, hogy nem lehet egyszerre, egyik napról a másikra véghezvinni a fenntartóváltást és az ingatlanok konszolidációját. Valóban az a helyzet, amire Cser-Palkovics

polgármester úr utalt: vannak olyan településeink, ahol múzeumnak nem alkalmas épületekben vannak a múzeumok, könyvtárnak alkalmatlan épületekben vannak a könyvtárak. Van, ahol épületeket kellene cserélni, és ezt nem tudjuk máshogy megcsinálni, csak egy átfogó program keretében, minden egyes településsel külön-külön foglalkozva, ezért ezt szakaszosan fogjuk megtenni. Nem tartom kizártnak, hogy később odaadjuk a vagyont is, mert igazuk van képviselőtársaimnak, hogy az a legszerencsésebb, ha a fenntartás és a tulajdonjog egy helyen van. De első körben csak a fenntartásról beszélhetünk.

Horváth Zoltán képviselő úr szóba hozta azt is, hogy Baranyában minden közművelődési ügyet a 120 millió forintos keretből kellett megoldani. Arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy annak a 2,4 milliárd forintnak a szétosztása, amit a múzeumokra szánunk, illetve annak a 2,8 milliárdnak a szétosztása, amit a könyvtárakra szánunk, nagyon sok szakmai mutató alapján történik meg. A tervezet szerint a múzeum Péccsett jövőre 182 millió 812 ezer forintot kapna, a könyvtár 208 millió 212 ezret. Ezt tessék összehasonlítani azzal a 120 millióval, amit eddig a teljes kulturális feladatellátás címén kaptak. S ehhez még hozzátartozik az is, hogy Pécs városa normatív alapon közművelődési feladatellátásra is fog kapni támogatást.

Varga Zoltán képviselőtársamnak a vésztő-mágori Csolt Monostor Középkori Romkert és Kiállítóhellyel kapcsolatos kérdését megvitattuk, és elhatároztuk, hogy a tavaly tízezer látogatót vonzó múzeumegységet állami kézben fogjuk tartani, tehát kérését támogatjuk. Arra is szeretnék válaszolni, hogy miképpen fog ez megtörténni. Azért nincs rögzítve a törvény mellékleteként, hogy mely egységeket tartunk magunknál, mert arról külön rendelet fog rendelkezni. Külön rendeletben nevesítjük azokat az intézményeket, amelyeknek a működtetésére a központi múzeumegységeinknek 700 millió forintot szándékozunk adni.

Egyetérték Horváth Zoltán képviselőtársammal abban, hogy végre tiszta viszonyok lesznek az intézményrendszerben: világos struktúra

világos finanszírozási modellel. A pécsi egyetemi könyvtár példája nagyon jó, de szeretném megjegyezni, hogy eltérő adottságúak a városok. Győrben meg tudjuk ugyanezt csinálni, a városi polgárság számára is elérhetővé tudjuk tenni az egyetemi könyvtárat, de Kaposváron nem, mert ott a campus a városon kívül van. Nem mindenhol természetes dolog az, hogy az egyetemi és a megyei, városi könyvtárak együttműködéséből egy intézmény jön létre. Én szívem szerint azt mondanám, hogy az egyetemi könyvtárak önállósága megőrzendő cél, de a gazdasági racionalitás az, hogy növeljük az olvasószámot, és ahol lehet, engedjük meg az integrációt.

Pichler Imre László képviselőtársam hozzászólására reagálva: Szigetvár a mi figyelmünknek is a fókuszában van, pontosan ismerjük a vár és a város adottságait, és főosztályunk kellő körültekintéssel fog ezzel a múzeumegységgel is foglalkozni.

Zárásul köszönetet mondok minden képviselőtársamnak, aki részt vett a vitában, érdemi hozzászólással gazdagította a törvény tárgyalását, és külön köszönöm a minisztérium dolgozóinak, a főosztály munkatársainak, hogy hatékony és áldozatos munkával alkották meg a nyári szünet idején ezt a jogszabálytervezetet. Nagyon köszönöm a szakmai szervezetek képviselőinek is a javaslataikat, valamint azt, hogy megtiszteltek bennünket a jelenlétükkel a vita során.

L. SIMON LÁSZLÓ (Székesfehérvár, 1972.) József Attila-díjas magyar író, költő, szerkesztő. 2004 és 2010 között a Magyar Írószövetség titkára. 2010-től fideszes országgyűlési képviselő, az Országgyűlés kulturális és sajtóbizottságának elnöke, 2011 októberétől a Nemzeti Kulturális Alap Bizottságának elnöke, 2012. június 18-tól az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára.